

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: SAR.wpr.0826.2.2018

Warszawa, dnia 23.01.2018 r.

Pan Robert Telus
Przewodniczący Podkomisji Stałej
do spraw monitoringu Wspólnej
Polityki Rolnej Unii Europejskiej
Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na Pańskie pismo z dnia 12 stycznia 2018 r., znak RRW01S-0141-2/18, przekazuję jako załącznik następujący materiał: *Oczekiwania resortu rolnictwa względem propozycji zmian we Wspólnej Polityce Rolnej po 2020*. Materiał ten został przygotowany w związku z zaplanowanym na dzień 24 stycznia 2018 r. posiedzeniem Podkomisji Stałej do spraw monitoringu Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Krzysztof Jurgiel

Załącznik: 1 szt.

Oczekiwania resortu rolnictwa względem propozycji zmian we Wspólnej Polityce Rolnej po 2020.

Material na posiedzenie Podkomisji stałej do spraw monitoringu Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej w dniu 24 stycznia 2018, punkt 1 porządku dziennego.

Na forum UE oficjalnie rozpoczęły się prace dotyczące kształtu wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2020 roku. W dniu 29 listopada 2017 r. Komisja Europejska opublikowała **komunikat pn. „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności”**¹. Komunikat podkreśla dotychczasowe osiągnięcia WPR związane z realizacją celów tej polityki, które są zapisane w Traktacie Lizbońskim oraz jej europejską wartość dodaną a także prezentuje zmiany, które mają prowadzić do poprawy efektywności WPR.

Propozycje Komisji będą w najbliższych miesiącach poddane ocenie i przedyskutowane przez ministrów rolnictwa państw członkowskich UE oraz na forach instytucji europejskich. Obecnie trwają także prace nad propozycjami legislacyjnymi, których przygotowanie zapowiedziane jest na pierwsze półrocze 2018 roku. Komisja zastrzega, że jej propozycje powinny być rozważane bez przesądzania wyniku dyskusji na temat przyszłych wieloletnich ram finansowych (komunikat KE i odpowiednie propozycje prawne dot. przyszłego wieloletniego budżetu UE powinny zostać przedstawione w maju 2018 r.).

Dokument potwierdza kluczową rolę rolnictwa i obszarów wiejskich w zapewnieniu społeczeństwu europejskiemu wysokiej jakości, dostępnej cenowo i zróżnicowanej żywności oraz zarządzaniu i ochronie zasobów naturalnych, także w kontekście zmian klimatu. W komunikacie Komisja proponuje strategiczne kierunki zmian przyszłej WPR, które mają prowadzić do poprawy efektywności, elastyczności, uproszczenia i usprawnienia tej polityki. Dokument uwzględnia wyniki konsultacji publicznych przeprowadzonych przez KE w pierwszej połowie 2017 roku.

W ocenie MRiRW publikacja komunikatu KE jest ważnym etapem dyskusji na temat zmian WPR po 2020 roku prowadzonej od kilkunastu miesięcy na forum UE. Polska administracja była aktywna w tej dyskusji, przygotowując m.in. analizy dotyczące potrzeby zapewnienia **odpowiedniego budżetu na realizację WPR** z uwagi na wysoką europejską wartość dodaną tej polityki, a także dokument rządowy prezentujący polską wizję jej przyszłego kształtu² (przekazany KE w ramach wspomnianych wcześniej konsultacji publicznych). Stanowisko Polski było także wyrażane w czasie posiedzeń Rady UE ds. rolnictwa i rybołówstwa, w czasie wielu spotkań dwustronnych z poszczególnymi państwami członkowskimi UE, a także we wspólnych deklaracjach politycznych ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej.

Zarysowane przez Komisję kierunki rozwoju WPR mają ogólny charakter i w dużej części są zbieżne z polską wizją dalszych zmian tej polityki. Natomiast pełna i miarodajna ocena propozycji Komisji nie

¹ Komunikat dostępny na stronie https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/future-of-cap/future_of_food_and_farming_communication_pl.pdf

² „Wspólna polityka rolna po 2020 roku – polskie priorytety”. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 maja 2017 r. <http://www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/WPR-po-2020-roku/Kierunkowe-stanowisko-rzadu-maj-2017-r.>

jest na obecnym etapie możliwa, bowiem brakuje w niej rozwiązań szczegółowych, co do sposobu wdrażania proponowanych zmian, a także wielkości zasobów finansowych, jakie będą przeznaczone na realizację WPR. Możliwość dokonania pełnej oceny ogranicza także brak założeń dotyczących polityki spójności i innych polityk UE, od których także może zależeć wykonalność celów stawianych przed unijnym rolnictwem i obszarami wiejskimi.

Zaproponowane przez KE zmiany WPR mają charakter ewolucyjny, co należy ocenić pozytywnie. Utrzymana została dwufilarowa struktura WPR, w tym płatności bezpośrednie oraz wsparcie rozwoju obszarów wiejskich.

Komunikat nie poświęca wiele miejsca potrzebie utrzymania instrumentów interwencji rynkowej. Zarówno płatności bezpośrednie, jak i instrumenty wspólnej organizacji rynków rolnych powinny mieć nadal podstawowe znaczenie dla stabilizacji dochodów europejskich rolników. Proponowane wzmocnienie zarządzania ryzykiem jest potrzebne, jednakże powinno być uzupełnieniem stosowanych do tej pory podstawowych instrumentów stabilizujących rynki rolne.

Zaproponowano rozszerzenie dotychczasowych celów WPR, zwłaszcza w zakresie środowiska i klimatu. W ocenie MRiRW WPR powinna pozostać przede wszystkim polityką dla rolnictwa i obszarów wiejskich, a rozszerzanie jej celów wymaga odpowiedniego budżetu. Komunikat pomija kwestie budżetowe, które są decydujące dla skuteczności tej polityki.

W komunikacie brakuje oceny zagrożeń, jakie niesie za sobą propozycja współfinansowania płatności bezpośrednich, która pojawiła się w dokumencie refleksyjnym nt. przyszłości finansów UE z czerwca 2017 r. Takie rozwiązanie byłoby zagrożeniem dla równych warunków konkurencji i wspólnotowości tej polityki.

W komunikacie brakuje też wyraźnego odniesienia do pełnego wyrównania płatności bezpośrednich, które nadal są oparte o historyczne poziomy produkcji, chociaż dziś wszyscy rolnicy w UE muszą wypełniać te same wymogi i cele. Płatności bezpośrednie nie mogą zakłócać warunków konkurencji i powinny być takie same dla wszystkich państw członkowskich.

Komunikat nie odnosi się do płatności powiązanych z produkcją, które mają duże znaczenie w pracochłonnych działach produkcji rolnej i pozwalają utrzymać różnorodność unijnego rolnictwa. Brakuje również zapisów w sprawie utrzymania uproszczonego modelu płatności bezpośrednich SAPS, który jest z powodzeniem stosowany w wielu krajach UE i jest odpowiedni dla nowych zadań stawianych przed WPR.

MRiRW pozytywnie ocenia ukierunkowanie wsparcia na małe i średnie gospodarstwa z uwagi na ich szczególną rolę na obszarach wiejskich, np. w zakresie zatrudnienia. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie powinny być poddane dalszej analizie.

Komisja podkreśla konieczność dalszego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich. W ocenie MRiRW ważną rolą WPR po 2020 roku pozostanie wyrównywanie poziomów rozwoju wsi i rolnictwa między państwami członkowskimi, w szczególności między Wschodem a Zachodem UE. Konieczne jest więc wzmocnienie II filaru WPR, a podział środków nadal powinien być oparty o kryteria spójnościowe (np. PKB/mieszkańca).

Zaproponowany przez Komisję nowy sposób wdrażania (w tym krajowy plan strategiczny) daje państwom członkowskim możliwość lepszego dopasowania instrumentów i wymogów do

uwarunkowań krajowych, jednak może prowadzić do opóźnień we wdrażaniu WPR i wzrostu złożoności a nie uproszczenia.

MRiRW podziela opinię Komisji o rosnącej roli innowacji oraz nowych technologii i konieczności wzmocnienia doradztwa. Rozwiązania WPR w tym zakresie powinny silniej uwzględniać potrzeby małych i średnich gospodarstw, których możliwości udziału w postępie technologicznym są znacznie mniejsze, niż gospodarstw dużych.